

Nurmi ja Wide Jyväskylässä?

Aikansa megatähti Paavo Nurmi kävi juoksemassa Jyväskylässä pariinkin otteeseen 1930-luvun alussa. Kuulua askelta Harjun hiilimurskalla ja jyrkillä rinnepoluilla kiipesi katsomaan neljätuhatta henkeä, Harjun silloinen yleisöennätys.

Näitä Nurmen juoksuja on jälkeensä muisteltu, vaikka ei ehkä yhtä hartaasti kuin hymyilevän Hannes Kolehmaisen näytöstä Hippoksen kaviouralla kymmenen vuotta aikaisemmin. Jälkimmäisestä jäi myös auvoisen tunnelmallisia valokuvia myöhemmin julkaistavaksi. Palkinnoksi juoksustaan Kulthaannes sai paikallisilta liikemiehiltä haravakoneen.

Mutta kävikö Nurmen tiukka kiistakumppani, Ruotsia edustanut Edvin Wide Jyväskylässä? Tästä on olemassa lähinnä huhuihin perustuvaa tietoa, jossa suullisen perinteen tapaan voi olla totta tuskin siteeksi.

Jyväskyläläisen Kuokkalan kartanon isännän Julius Johnsonin palveluksessa vuosisadan alussa kerrotaan olleen ruotsia puhuva nuori sairaanhoitajatar. Tarinan mukaan myös isännän terveyttä hoidettiin samalla siinä määrin, että kyseinen neiti jouduttiin lähettämään niinsanotulle Saksanmatkalle, eli Ruotsiin tai mitä ilmeisimmin Ahvenanmaalle yksinäistä lasta synnyttämään piilossa ihmisten silmiltä.

Tuosta pojasta kehkeytyi myöhemmin Ruotsin väreissä Nurmea piinannut keskimatkojen juoksija Edvin Wide.

Kuokkalan linnan herran, kauppaneuvos Johnsonin kuoltua vuonna 1923 väitetään Edvin Widen ilmestyneen yllättäen perunkirjoitustilaisuuteen vaatimaan oikeuksiaan suvun perintöön. Epämieluisa kuokkija käännytettiin kuitenkin takaisin tyhjin käsin.

Kukapa niin vanhoja asioita toteen näyttäisi. Vai muistavatko vanhat jyväskyläläiset paremmin? Juttu ainakin jäi eloon ja pulpahtelee silloin tällöin esiin.

Sen verran todistetta Jyväskylän kaupunkikuvasta voi löytää, että kaupungin vanhalla hautausmaalla, Kuokkalan patruunan komean punagraniittisen haudan vieressä on Lydia Viden ruotsinkielinen hautakivi. Kuolinvuodeksi on merkitty 1922.

Lepääkö siinä Edvin Widen äiti, kuten väitetään? Huhun kumoaminen vaatisi hieman arkistotyötä Pohjanlahden toisella puolella.

*Lydia Viden
hautakivi Jyväskylän
vanhalla hautausmaalla.
(Kuva: Matti Salmi)*

